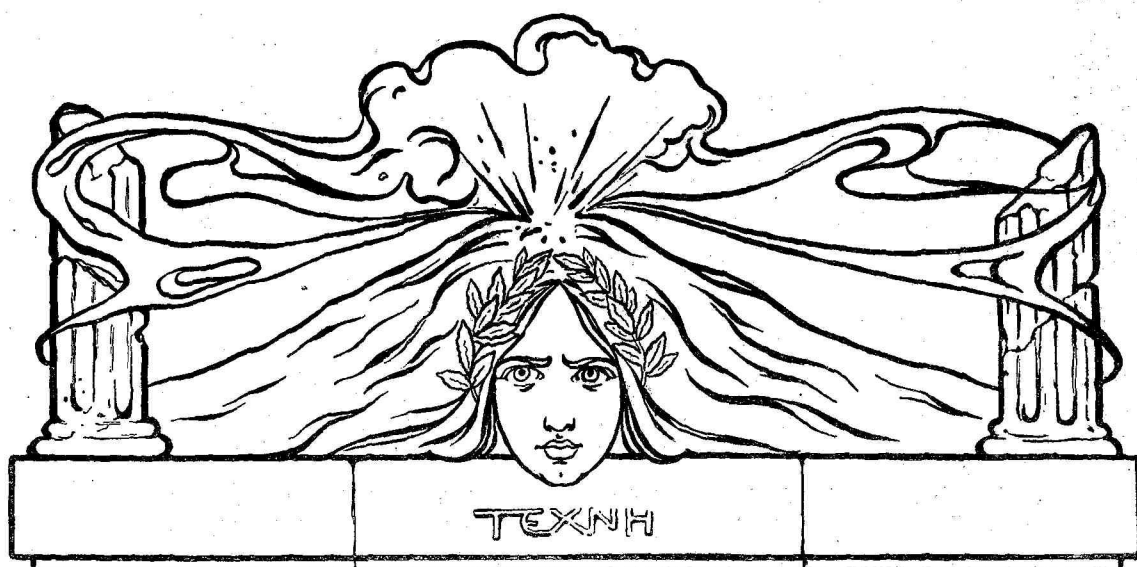

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ*

Ἡ τέχνη καὶ ὁ λαός.

Ζήτημα ἐθεωρήθη ἐν τοῖς κύκλοις τῶν φιλολογούντων, ἂν αἱ καλὰ τέχναι εἶνε ἀναγκαῖαι εἰς τὸν λαόν. Ὁ Πλάτων ἐξεφράσθη ἀρνητικῶς. Ἐκ τῶν νεωτέρων τινὲς ἀπεδέχθησαν ὅτι εἶνε ἀναγκαῖα διὰ τὰς λαϊκὰς τάξεις, ἀλλ' ὑπὸ τινος περιορισμοῦ. Ὁ Τολστόη βροντοφωνεῖ ὅτι ἡ ἀνάγκη τῆς καλλιτεχνικῆς ἀπολαύσεως εἶνε εἰς πάντα ἄνθρωπον ἀδιακρίτως κοινωνικῆς τάξεως, ὠφέλιμος καὶ ἀναγκαῖα. Τὸ ἀγαπᾶν τὴν τέχνην εἶνε ἐμφυτον εἰς τὸν ἄνθρωπον. Περὶ τούτου δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία. Ἄν αἱ καλὰ τέχναι εἶνε ἐπωφελεῖς δι' ἕνα ἀνεπτυγμένον, εἶναι διπλασίως ὠφέλιμοι δι' ἕνα ἀμαθῆ. Θὰ τὸν ἐξευγενίσῃ, ἐνῶ διὰ τὸν ἀνεπτυγμένον, δηλαδὴ τὸν ἐξευγενισμένον τὴν σωτηρίαν αὐτὴν ἐπίδρασιν θὰ ἔχῃ ἡ τέχνη ἐν ἥσσονι μοίρᾳ. Ἐὰν περιορίσωμεν τὴν τέχνην εἰς ὠρισμένην τάξιν ἀνθρώπων, εἶνε ὥς νὰ θέλωμεν νὰ περιορίσωμεν τὸ φῶς τοῦ ἡλίου.

Ἡ γυνὴ καὶ ἡ τέχνη.

Ἡ γυνὴ εἶνε δεκτικὴ καλλιτεχνικῆς ἀναδείξεως. Διότι καὶ τοῦτο ἡμφισβητήθη καὶ δὲν πρέπει νὰ φανῇ ἄπορον, ἀφοῦ ὑπῆρξε ζήτημα ἐν ἄλλῃ ἐποχῇ ἂν ἡ γυνὴ εἶναι ἄνθρωπος, καὶ συνεζητήθη σοβαρώτατα! Ἡ γυνὴ τὸ θαυμασιώτερον καλλιτέχνημα τῆς Δημιουργίας εἶνε πεποικισμένη μετ' ὅσην λεπτὴν ἀντίληψιν καὶ εὐγενῆ αἰσθήματα, ὥστε εἶνε ἀρμοδιωτάτη νὰ υποθάλῃ τὸ καλὸν καὶ νὰ δράσῃ ἐν τῷ καλλιτεχνικῷ κόσμῳ. Καὶ ἔδρασε μὲν πάντοτε, ἀλλ' ἀντικειμενικῶς ὡς πρότυπον ἐνέπνευσε καλλιτέχναις. Ἄνευ τῆς γυναικὸς ἡ τέχνη θὰ ἔχανε τὸ θέλητρόν της.

Ἀλλὰ καὶ ὑποκειμενικῶς, δηλ. ὡς καλλιτέχνις αὐτὴ ἡ ἰδίᾳ. Τὸ βέβαιον εἶνε ὅτι σπανίζουν ἐν τῷ παρελθόντι τὰ παρδείγματα ὀνομαστῶν γυναικῶν καλλιτεχνίδων. Ἀλλὰ τοῦτο ἀποδοτέον οὐχὶ εἰς ἰδίαν ἀπὸ φύσεως ἀδεξιότητά τῆς γυναικὸς, ἀλλ' εἰς τὸ κοινωνικὸν καθεστῶς, τὸ ὁποῖον ἐδέσμευσε τὴν γυναῖκα ἐντὸς τῶν πεζοτάτων οἰκιακῶν ἐνασχολήσεων. Ἀλλ' ἤδη ἡ καλλιτεχνία ἔκαμε κατακτήσεις ἐν τῷ γυναικείῳ κόσμῳ. Ἐν Εὐρώπῃ αἱ καλλιτέχνιδες εἰς ἑκατοντάδας ἀριθμοῦμεναι ἤρχισαν νὰ ἐμβάλλουν εἰς ἀνησυχίαν τοὺς ἄρρενας συναδέλφους των, ἐν Παρισίοις δὲ προσκλήθη ζήτημα σοβαρόν, ὅπερ ἐπηκολούθησαν διαμαρτυρίαι, ἀναφοραὶ κ.λ.π.

Περίοδοι τῆς τέχνης.

Ἡ τέχνη ἠκολούθησε διαφορὰς ἐξελίξεις, ἀναλόγως τῶν ἐθνῶν καὶ τῶν ἐποχῶν. Διαιρούμεν ταύτην εἰς δύο μεγάλα τμήματα. Α'.) τὴν ἀρχαίαν τέχνην, ἥτις περιλαμβάνει 1) τὴν Αἰγυπτιακὴν τέχνην, 2) τὴν Χαλδαϊκὴν καὶ Ἀσσυριακὴν, 3) τὴν Περσικὴν, 4) τὴν Ἑλληνικὴν καὶ 5) τὴν Ῥωμαϊκὴν, Καὶ Β'.) τὴν νεωτέραν, ἥτοι 1) τὴν Βυζαντινικὴν, 2) τὴν Ἀσιατικὴν, 3) τὴν Γοτθικὴν, 4) τὴν Ἀναγεννησιν καὶ 5) τὴν σύγχρονον. Ἡ δευτέρα αὕτη περίοδος τῆς τέχνης περιλαμβάνει ὑπὸ ἑποψιν ζωγραφικὴν τὸν Χρυσοῦν αἰῶνα τῆς τέχνης. Ἠκμασαν ὁ Λεονάρδος δ' Ἀβίντσι, ὁ Μιχαὴλ Ἀγγελος, ὁ Ραφαήλ, ὁ Γκυότο, ὁ Δονατέλλος, ὁ Τιτσιανός, ὁ Βερονέζ, ὁ Κορέγγιος. Ἐν τῇ μεταγενεστέρᾳ δ' ἐποχῇ ἀνεφάνη ὁ Βελασκέ, ὁ Μουρίλλος, ὁ Βάν-Δίκ, ὁ Ροῦβενς, ὁ Ρέμβραντ, ὁ Δελακρουά, ὁ Μεσσονιέ κ.λ.π.

* Τέλος.